

Japonci.

Japonsko in Kitajsko, ti deželi na daljnem vzhodu Azije, bili ste več stoletij Evropljanom skoraj popolnem neznani, čemur se pa ni čuditi, ker obe rečeni deželi se niste čisto nič pečali z drugimi vnanjimi deželami in takó so le redka poročila dohajala o Japoncih in Kitajcih k nam v Evropo. Nu, v teku časa se je to vse izpremenilo in dandanes imajo malo ne vsi národí zemlje, vozeči se po morji, v morskih pristaniščih omenjenih dveh dežel svoje kupčijske ladije in veliko število trgovcev in obrtnikov ev-

ropskih držav je v ozkej zvezi z Japonci in Kitajci, ki so bili užé od nekdanj zeló vneti za umetelnost in znanstva. Vnanja kupčija se je še le v zadnjih 30 letih lepo razvila, odkar jo pospešujejo premmoge kupčijske ladije, izvrstne ceste, dobro urejene pošte, sejmi in trgi, daljnopisi, železnice itd. Do 13. stoletja Evropljani niti po imenu niso še poznali te dežele. Takrat je slavni Benečan Marka Polo, ki je med vsemi dosedanji popotniki bil prehodil največ svetá, prvi poročal o prebogatej deželi, v kateri so celó gradovi iz zlatá narejeni. In to zlátó deželo so iskali Kolumb in njegovi vrstniki. Ali zamán! niso je našli. Kasneje so jo Portugalci slučajno naleteli, začeli z Japonci kupčevati in mej njimi krščansko vero širiti. Kmalu potem pridejo

Holandci ter skušajo Portugalce izpodrinuti. Začelo se je hudo preganjanje kristjanov, ki so bili 1640. leta popolnem zatrti. Tujcem je bilo odslej pod smrtno kaznijo prepovedano na japonsko zemljo stopiti; samó dobičkalakomi Holandci, ki so Krista očitno zatajili in 1635. leta s svojimi topovi zadnjo krščansko trdnjavo Aksimo razdrli, smeli so na Dezimi stanovati in nekoliko z Japonci kupčevati. Takó je bilo do 1842. leta. Takrat so Japonci odprli svojim sorodnikom Kitajcem 5 luk; potem so zedinjene države severoamerikanske in Velika Britanija (1854. leta) prisilili Japonce jim vsaj nekoliko pristanišč odpreti. Malo pozneje so ž njimi kupčijske pogodbe sklenili Rusi, Holandci (1855. leta), Prusi, Švicarji, Francozi in Avstrijci.

Japonci so bajé mešani narod tatarsko-mongolskega plemena, lepo so vzraseni in duševno bogato nadarjeni.

Na Japonskem sta dva vladarja, duhovski vladar, ki se na imé Mikado zove, in svetni vladar, po imenu Tikoór.

Posebno je treba pómneti, da na Japonskem ženski spol veliko spoštovanje uživa. Znano je namreč, da je žena v Aziji velika sužnja svojega možá ter da ves čas svojega življenja preživi v žalosti in bridkosti. Na Japonskem je to vse drugače; tu uživa žena vso čast in spoštovanje svojega možá. Ženstvo v Aziji je vzrejeno v popolnej nevednosti, na Japonskem pa deklice in dečki hodijo v šolo, kjer se učé brati, pisati, računati zemljepisje in zgodovino svoje domovine; v novejšem času so vpeljali v japonske šole tudi pouk tujih evropljanskih jezikov. Otroci imenitnejših starišev obiskujejo vseučelišča, kjer se učé različnih stvari Japoncem potrebnih. Z dovršenim 15. letom jenja odgoja otrok in mladi ljudje stopijo takój v javno življenje. Obleka Kitajcev je zeló čudna. Žene nosijo kaftan (dolgo obleko), ki jim sega do tal, in po imenitnosti osebe je ta obleka še mnogo daljša; gospé jako imenitnega stanú se takój na obleki z velicím repom (šlepom) lahko spoznajo. Obilost obleke se ravna po vremenu; ako je vreme posebno slabo, oblečejo žene do 30 različnih oblačil, katere vse drži jeden sam pas; gorenja obleka je iz težke svile. Lasé si spletajo v čudne kite ter jih lepšajo s pisanimi trakovi, koraldami, školjkami in dragimi kamni. Omožene ženske si barvajo zobé s črno, ustnice pa z modro barvo. Vender se pa tudi na Japonskem užé ravna po evropejskih šegah, katere bodo kmalu izpodrinile grde spakarije in vpeljale obče pripoznano nošo drugih izobraženih držav, da-si nekateri prorokujejo, da bode s temi novotarijami potem kmalu konec Japonskemu cesarstvu. Bodi temu kakor hoče, mi pozdravljamo to veselo znamenje, da se tudi Japonci seznanjajo bolj in bolj z napredkom in iznajdbami evropejskih in severoameriških narodov. To bode izvestno njim in njihovej zemlji na korist in srečo. I. T.

— x —

Jeruzalem.

Ako se gre iz Jape v Jeruzalem po cvetočej dolini saronskeje, pride se v Ramlo na podnožje judovskih gorá. Za Ramlo pelje pot še nekoliko časa po praznej zemlji, in potem se gre po judovskih gorah gori in doli. Dalje ko gre človek, menj je rastlinstva, oza in kamenitejša je cesta.